

RÁKÓCZIÚJFALU KÖZSÉG

KÖZÉPTÁVÚ SPORTFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

Záradék:

**Elfogadta Rákócziújfalu Község Önkormányzatának Képviselő-testülete
a 6/2014. (II.12.) önkormányzati határozatával.**

Papp János
polgármester

Bevezető

A testnevelés, és a sport a magyar, az európai és az egyetemes kultúra szerves része, a nemzeti egészségvédelem alapvető eszköze, az ifjúság erkölcsi – fizikai nevelésének a személyiség fejlődésének nélkülözhetetlen összetevője, a nemzettudat pozitív formálója.

A testkultúra színvonala, az egészséges, sportos életmód a nemzet létének, fejlődésének egyik pillére, és a nemzet minden tagjának egyéni érdeke. Társadalmi célkitűzéseinket csak testileg és lelkileg egészséges, edzett emberekkel valósíthatjuk meg. A polgárok sportolásához fűződő jogát az Alaptörvény mondja ki, s ennek a jognak a gyakorlati érvényesülését, a tisztességes játék jegyében kifejtett sporttevékenység lehetőségét az olimpiai eszme, a mozgás gazdag életmód terjesztését, terjedését, annak hagyományá válását a sportról szóló 2004. évi I. törvény (továbbiakban: sporttörvény) rögzíti.

Az állam és az önkormányzatok feladata az előbbieken rögzített alapelvek megvalósításán túl a sporttal járó kockázatok csökkentése, a káros önvészélyeztető tendenciák (drog, dopping, alkohol) korlátozása, a sporttevékenységnek a környezetvédelemmel és a területfejlesztéssel való összeegyeztetése.

Rákócziújfalu Község Önkormányzata a sporttörvényben előírt kötelezettsége teljesítése céljából – az alapelvek érvényesítése, a társadalmi célok megközelítése és megoldandó feladatok megvalósítása jegyében – közreadja a település sporthelyzetét bemutató értékelését, megfogalmazza a középtávú sportkoncepcióját, azaz a sport területén vállalt alapelveit, kötelező és önként vállalt feladatait, valamint megfogalmazott prioritásait, fejlesztési irányait.

I. Rákócziújfalu község testnevelésének és sportjának helyzete

Rákócziújfalu község társadalmi, gazdasági életébe korábban is, ma is szervesen beépül a testnevelés és a sport.

1. Szervezettség

Rákócziújfalu község életében fontos szerepet játszanak a helyi civil szervezetek, a Rákócziújfalui Labdarúgó Egyesület. A településünkön évtizedekre visszamenőleg, mindig volt foci csapata, mely a megye, különböző szintű osztályaiban játszott. Most sajnos, bár egyesület van, nem indult a bajnokságban. Az egyesület helyi tornákat szervez,

A településen a labdarúgás mellett fontos megemlíteni a testépítőket, akik az egészséges életmód jegyében végzik tevékenységüket.

A település sportrendezvény szervező készsége és a rendezvények színvonala jó, a lebonyolításban több önkéntes rákócziújfalui lakos is aktívan részt vesz.

A létesítmények fenntartásával kapcsolatos költségeket az önkormányzat fizeti.

Sportlétesítmény szempontjából a település viszonylag jól áll: a meglévő labdarúgó pálya és kiszolgáló épületének színvonala jó állapotú.

A település nem rendelkezik fedett sportlétesítménnyel, melyre a sportolási feltételek biztosítása és sportolási lehetőségek szélesítése – ezáltal a sportolók számának növelése – érdekében nagy szükség lenne.

A település természeti adottságai – a Tisza folyó sportolási célú lehetősége mellett – kedvezőek egyéb sport-turizmusra is, pl. kerékpározásra, lovaglásra, vadászatra, bár ezen a területen is fejlesztésre lenne szükség.

Ma már a testnevelés az óvodai oktatásnak is szerves része, nemcsak az iskolainak. A feltételek – testnevelési szoba, udvar, korszerűbb sportfelszerelések – biztosítása lassú javuló tendenciát mutat.

A diáksport nagy része a Bozsik Program keretein belül szerveződik.

Településünkön jelenleg alacsony számban élnek fogyatékkal élő személyek (hallás, látás, mozgás, vagy értelmi fogyatékos, illetve sérült). Településünkön a fogyatékkal élők sporttevékenységének nincs hagyománya, kialakult gyakorlata, szervezete.

A sportirányítás területén korrekt, együttműködő kapcsolat alakult ki az önkormányzat és a társadalmi sportszervezet között.

Összességében megállapítható, hogy Rákócziújfalu település sportélete az elmúlt években fejlődött, jelentős átalakuláson nem ment keresztül. A sport települési szintű elfogadottsága, megítélése változó. Gondként jelentkezik a sport feltételrendszereinek bizonytalansága. Elsősorban pénzügyi tervezhetetlenség és a folyamatos hosszú távú működés iránti aggály zavarja a sportszervezet életét. A sport feltételrendszere nagyrészt elavult, rossz állapotban lévő, vagy hiányos, ezen a téren szükségszerű és elengedhetetlen a fejlesztések megvalósítása.

2. Iskolai testnevelés és diáksport

a) óvodai testnevelés:

Rákócziújfaluban a Mesevár Óvoda biztosítja a gyermekek személyiségének harmonikus fejlődését.

A testnevelés, a testi nevelés az óvodai oktató-nevelő munka szerves része, 3 óvodai csoport működik Rákócziújfalun.

A feltételek – testnevelési szoba, sportudvar, korszerűbb sportfelszerelések, képzett óvónők, biztosítása – javuló tendenciát mutat.

A gyermekek úszásoktatásának feltétele teljesen hiányzik a településen.

b) iskolai testnevelés és sport, diáksport:

Az iskolai testnevelésnek és sportnak két helyszínét lehet jól elkülöníteni egymástól. A helyi tantervek alapján kialakított és megtartott testnevelési órákat és a szervezett keretek között folyó délutáni sportfoglalkozásokat.

A testnevelési órák alól tartósan, vagy részlegesen felmentett tanulók száma növekvő tendenciát mutat, egyre több a gyógytestnevelésre szorulóknak száma.

A délutáni sportfoglalkozások nemcsak az iskola tornatermében, hanem a művelődési ház nagytermében is folynak (néptánc, sporttánc).

3.) Szabadidősport, rekreáció:

Az önkormányzati szabadidős rendezvények mellett a sportegyesület ajánl szabadidős programokat (futás, kerékpár, kispályás labdarúgás, kirándulások).

Meghonosodott néhány nagy létszámot mozgó szabadidősport program.

A legnagyobb ezek közül a Tóth Gábor emléktorna.

4.) Versenysport, utánpótlás-nevelés:

a) Versenysport:

Szeretnénk elérni, hogy sportolóink részt vegyenek a versenyeken a labdarúgás területén. Az utánpótlás révén szeretnénk a csapatokba több helyi fiatal bevonni.

b) Utánpótlás-nevelés:

A Bozsik Programnak köszönhetően elsősorban a labdarúgásban történik a nagyobb számú utánpótlás-nevelés.

5.) Fogyatékkal élők sportja:

Az ország lakosságának ma mintegy 10 %-a tartozik a hallás, látás, mozgás, vagy értelmileg fogyatékos, ill. sérültek rétegéhez. Terveink között szerepel olyan programkínálat összeállítása és az ehhez szükséges feltételrendszer kialakítása, amelyben a fogyatékkal élő emberek sportolási lehetőséghez juthatnak.

6.) A sport feltételei:

- a) A vizsgázott testnevelők, sportvezetők, sportszakemberek száma nem megfelelő.
- b) A település sportjának pénzügyi helyzete csak az önkormányzati támogatás révén maradhat stabil. Jelentős bevételek a különböző pályázatokból származhatnak, azonban ezek egy része kiszámíthatatlan.

7.) Sportirányítás:

A község sportéletét az önkormányzat a helyi civil szervezetekkel közösen irányítja.

II. Rákócziújfalu Község Sportkoncepciójának jövőképe

Rákócziújfalu aktív sportélete megfelelő alapját képes adni a meglévő hagyományokra épülő sportfejlesztési projekteknek. A társadalom egészségi állapotának megújításakor figyelemmel kell lenni a meglévő értékek megőrzésére és a fenntartható környezet megteremtésére. A község kiemelt feladata, hogy az itt élők és a környezetük számára Európai mértékkel mérve is magas életminőséget biztosító programokat valósítson meg.

A sportkör egyik alapvető feladata a lakosság egészségének védelme, ezen belül a megelőző egészségnevelés propagálása, nevelése, és ehhez a sportolási lehetőség biztosítása, mint megelőző és rehabilitációs lehetőség megteremtése. Az urbanizáció a mozgás szegény életmóddal is párosult, aminek negatív hatását a kisgyermekkorától az idős korig felvilágosítással, programok, lehetőségek biztosításával szükséges megelőzni illetve javítani, amelyhez a sport lehetőségeinek szélesítése jó alapot kínál.

Kiemelt cél: Rákócziújfaluban a lakosság egyre növekvő része vegyen részt a szabadidősportokban, növekedjen a lakosság sportra fordított ideje, kerüljön előtérbe az egészséges életmód, valamint kerüljön a sportélet keresletoldalúvá, es álljon gazdaságilag önállóan fenntartható növekedési pályára.

A fenti vízió eléréséhez elengedhetetlen, hogy a víziót stratégiává, azt távlati, valamint abból levezethető középtávú célokká formáljuk, es ezekből vezessük le a közeljövő projektjeit.

III. Rákócziújfalu község sportjának fejlesztési koncepciója

Várhatóan a következő 5-10 évben a folyamatban lévő gazdasági és társadalmi változások befolyásolják majd Rákócziújfalu község sportját is, azonban jelentős átszerveződésre, változásokra előreláthatólag nem kell számítani. Remélhetőleg – mind országos, mind helyi viszonylatban - javul a sport szervezettsége. Különösen változásra érett a sport feltételrendszerének és finanszírozásának biztosítása.

Rákócziújfalu község sportéletének prioritásai:

- . Újjá kell szervezni a településen működő sportegyesületet.
- . Növelni kell a sportmozgalomban rendszeresen résztvevők számát.
- . Az eddigi szinten elért sport-pozíció megtartása, a labdarúgás bajnoki rendszerben való szereplésének elérése, más sportágban való szereplés.
- . A labdarúgás és más sportágak terén nagyobb hangsúlyt kell fektetni az utánpótlás nevelésre.
- . A sportolási lehetőségek bővítése, feltételek javítása, további sportolási lehetőségek biztosítása, pl. fedett sportcsarnok, uszoda biztosításával.
- . A szabadidő sportban nagyobb program kínálat, a feltételek javításával, marketing eszközök bevonásával szükséges a résztvevők számát növelni.
- . A koncepcióban megfogalmazott feladatok megvalósításához elsősorban a sportolás feltételeinek javulására van szükség.

A fejlesztés alapvető kiinduló pontja a jelenlegi helyzet. A jelenlegi helyzetet és reális elképzeléseket figyelmen kívül hagyó fejlesztési elképzelés irreális, ezért a sportfejlesztési koncepció nem minden esetben tartalmaz ugrásszerű változásokat, hanem csak a lehetőségekhez igazított módosításokat.

A legfontosabb cél, hogy a jelenleg szervezés alatt lévő Sportegyesület, hosszú távon működjön, és biztosítsa a település sportéletének szervezeti hátterét, funkcióját, feladatát stabilan el tudja látni. További fontos cél, hogy a sportegyesület taglétszáma és az igazolt sportolók száma folyamatosan növekedjen. Fontos rendeltetés, hogy az igazolt játékosok és a rendszeresen sportoló rákócziújfalui lakosok száma növekedjen.

Törekedni kell arra, hogy a labdarúgás mellett más sportágak is teret nyerjenek mind a településen, mind az egyesület életében.

Ehhez elsősorban a meglévő létesítmények fejlesztésére, korszerűsítésére, felújítására, valamint fedett létesítmények (sportcsarnok, uszoda) létesítésére lenne szükség.

Az óvodai nevelés és iskolai oktatás terén a testnevelés, mozgás, sport szerepének erősítése, a fizikai felkészítés, az egészségmegőrzés, a szabadidő hasznos eltöltésének színtereként. Az iskolai testnevelés terén sajnos várhatóan tovább növekszik a felmentettek és a gyógytestnevelésben résztvevők száma. Remélhetőleg az iskolai testnevelés személyi, tárgyi, pénzügyi feltételei a következő években kedvezően alakulnak.

A társadalmi, gazdasági változások alapvetően befolyásolják az életmódot. A munka jellege változik, egyre kevésbé igényel fizikai igénybevételt. Az aktív mozgás mennyisége az élet más területén is csökken, pl. közlekedés javulása, gépkocsik számának növekedése, stb.

Mindezekből kiindulva a szabadidő sport fontosságának és elterjedésének jelentős szerepet kell tulajdonítani, és növelni kell a szabadidősportban résztvevők számát. Ehhez fontos a propaganda és a szabadidősport lehetőségének növelése. Lényeges, hogy a növekedés minden korosztályt érintsen. Erősíteni kell a település varázsát és adottságát, valamint ki kell használni a környék kiránduló lehetőségeit.

Ennek érdekében a rendszeres, kislétszámot (családi, baráti, munkahelyi kollektívák, iskolai csoportok) érintő programokat, valamint a nagyobb létszámot mozgó települési rendezvényeket lebonyolítását is fel kell vállalni. A szabadidősport növelése érdekében javítani kell a kistérségi, illetve a megyei rendezvények összehangolását, a szervezők közötti

együttműködést, a rendezvények koordinációját, aminek eredményeként térben, időben egyenletesebb kínálat alakítható ki. Új programokkal bővíteni szükséges a nők sportolási lehetőségeit is.

Külön figyelmet kell fordítani az átlagostól kedvezőtlenebb életkörülmények között élő fiatalok sportolásba történő bevonására. Nagyobb propagandával és jobb szervező munkával el kell érni, hogy közülük egyre többen vegyenek részt szervezett sportfelkészülésben, sportban, hisz a sport révén kedvezően fejlődhetnek erkölcsi – akarati tulajdonságaik, elsajátíthatják az egészséges életmód szokásait, lehetőségük nyílik kiemelkedésre, önmegvalósításra. Tudatosítani kell ezekben a családokban, hogy a tehetséges, jó adottságokkal rendelkező gyermekeik képességeik, illetve a sport révén jelentős eredményeket érhetnek el. A sportolásba bevontaknál törekedni kell, hogy e tevékenység hosszú távon rendszeressé váljon, iskolai tanulmányaik során és után is akarjanak és tudjanak sportolni.

A lakosság és a közvélemény a sportot kíséri leginkább figyelemmel. Ezen a területen jelenleg sajnos a labdarúgó csapat nem jöhet számításba. Ez a helyzet várhatóan – a település adottságait, az önkormányzat szándékait tekintve – a következő években, remélhetőleg változni fog. Ebből kiindulva differenciálni kell a sportágak között a korábbi években elért eredmények és a kereslet alapján. A településen jelen lévő néhány sport között (labdarúgás, önvédelmi oktatás, lovas sport, sporttánc, néptánc, futás, kirándulás, kerékpár, jóga) elsősorban a korábbi években elért eredmények, a sportot űzők és szurkolók, a sportághoz kötődők száma, illetve a meglévő feltételek alapján lehet differenciálni. A közkezdveltebb, nagyobb résztvevői létszámot érintő és eredményesebb sportágak felé kell koncentrálni az önkormányzati támogatás és a létesítmény-fejlesztési elképzelések terén.

Mindezek mellett az egyik legfontosabb feladat a település arculatának javítása, melynek érdekében a sportolási lehetőségek szélesítése és fejlesztése is szerepet kell, hogy kapjon, hiszen életünk elengedhetetlen részét kell, hogy képezze a mozgás.

A település rendezvényszervező és lebonyolító képessége eddig is jó színvonalú volt, ehhez fel kell fejleszteni a sportrendezvények nagyobb számban történő megszervezését és lebonyolítását. Jelentősen növekszik az élsport szórakoztató funkciója. Napjainkban egy-egy hétvégét nagyon sokan sportrendezvények látogatásával töltik szabadidejüket. Ez a létszám remélhetőleg tovább növekszik.

Az utánpótlás-nevelés legfontosabb célja, hogy folyamatosan „termelje ki” a település versenysportjához szükséges tehetséges fiatal sportolókat. E cél elérése az egyre növekvő teljesítmények, jelentős ráfordítási költségek, és a helyi tanulási lehetőségek szűkössége miatt nehezen oldható meg. További problémát jelent az utánpótlás-nevelés egyre rövidülő felkészítési ideje, ennek az időnek a maximális kihasználása. Mivel a legtöbb sportágban az élsportolók életkora fokozatosan csökken, a sportolást viszonylag korán kell kezdeni és intenzíven kell megvalósítani.

Törekedni kell arra, hogy a település tehetségesnek tűnő gyermekei, fiataljai kiválasztásra kerüljenek, és olyan körzeti edzőközpontokba kerüljenek, ahol az általános sportági felkészítés és adott sportágra irányuló célirányos felkészítés megfelelő személyi és tárgyi feltételei biztosítottak. Nagyobb figyelmet kell fordítani a rákócziújfalu tehetséges fiatalok felkészítésére, menedzselésére.

Alapvető célkitűzés, hogy megélnéküljön a sérült emberek sportélete, javuljon a fogyatékkal élők egészségi állapota, s országosan szervezett keretek között – ép embertársaikhoz hasonló módon – minél többen vegyenek részt a szabadidős és versenysport rendezvényeken. E cél érdekében regionális együttműködés szükséges, melynek kialakításához, megvalósításához célszerű településünknek is csatlakoznia és együttműködnie, hiszen községünk lehetőségei nem teszik elérhetővé, hogy a fogyatékkal élők sportolási feltételeit is helyben biztosítsuk.

Ugyanakkor településünkön is elengedhetetlen, hogy a fogyatékkal élők személyek számára a közintézmények, és így a sportlétesítmények megközelítési lehetőségei biztosítottak legyenek, a jogszabályban meghatározott akadálymentes közlekedési, építészeti, műszaki megoldások egy-egy objektum létesítése vagy régi felújítása, korszerűsítése során kialakításra kerüljenek.

A településen meglévő és elfogadható létszámú, megfelelően felkészült és ambícióval rendelkező aktív-gárda egy része kiöregszik, és az aktív közélettől visszavonul, ezért legfontosabb feladat a pótlásukról való gondoskodás. A személyi feltételek biztosítása érdekében minél több fiatal be kell vonni az aktív segítők közé. Igen fontos feladat az aktívahálózat fiatalítása és megerősítése, melynek érdekében javítani kell az aktív-hálózat erkölcsi, és a lehetőségekhez mérten az anyagi elismerését.

A létesítményfejlesztés fő iránya, hogy a településen egyre több kulturált szabadterei, és lehetőség szerint legalább egy fedett létesítmény álljon a sportolók, a nézők rendelkezésére.

Ennek érdekében a jövőben kétirányú fejlesztés várható:

A meglévő szabadterei pálya (labdarúgópálya) és a kiszolgáló létesítmények felújítása, korszerűsítése, új műfüves pálya építése.

A felújítások önkormányzati tulajdonú pályákon valósulnak meg. Korszerűsíteni szükséges a pályák kerítését, a pályák talaját, öltözőket. A felújításokat részben önerőből, nagyobb részben országos pályázatok segítségével, támogatás igénybevételével lehet megvalósítani.

Szintén országos pályázat által lenne lehetséges egy új, korszerű, többfunkciós, a kor igényeinek megfelelő szabadterei létesítmény (öltözővel, pályavilágítással ellátott műfüves pálya) építése a község területén.

A település sportolási lehetőségeinek szélesítése és a sportolók számának növelése érdekében pályázati támogatás segítségével szükséges lenne egy fedett sportcsarnok építésének megvalósítása is.

Kívánatos lenne, hogy a település sportjának többszatomás finanszírozása erősödjön. A pénzügyi szükséglet nagysága évről-évre növekszik, melyet az önkormányzat egymaga nem képes felvállalni, ezért szükséges lenne, ha a magánszféra jóvoltából egyre több pénzforrás kerülhetne a sporttevékenységhez. A költségek növekedése révén a település sportszervezete egyre kedvezőtlenebb anyagi helyzetbe kerül. A finanszírozás bizonytalansága sajnos továbbra is megmarad. E problémára megoldást jelenthetne a célirányos, fejlesztést biztosító állami támogatás forrásainak és lehetőségeinek bővülése. Stabil, eredményes működés csak a stabil pénzügyi helyzettel rendelkező, támogatott egyesületeknél, szakosztályoknál várható.

Remélhetőleg a szabadidő sport területén növekszik a lakossági hozzájárulás, mely a szabadidő sport feltételeit javítja. Várhatóan továbbra is problémát okoz a sportirányítást, versenyrendezést és koordinációt ellátó községi társadalmi szervezet működési feltételeinek biztosítása, ugyanakkor a szervezet fennmaradása és további működése elengedhetetlen a település sportéletének fejlesztésében.

Rákócziújfalú, 2014. február 12.